

Ծ Ի Ա Տ Մ Ա Ն

Ճ Է Ր Ի Տ Է Յ Ի

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Միաժամ սենեակէ 300 նուսխէ վերլիպ, սենեակի գըյմէթի
Իսթանպուլ իշին 150 դըշ, վէ ալթը այլըղը 75 դըշ. վէ թաշրա-
լար իշին բօսթա բարասը իշինտէ օլարագ, սենեակի գըյմէթի
սաղ ագճէ 150 վէ ալթը այլըղը տախի 75 դըշ տուր:
Պէհէր նիւսխէսի 20 փարայա սաթըլըր:

Իլանաթըն պէհէր սաթըլը իշին պիրինճի տէֆա 3, իքինճի
տէֆա 2, վէ իւշինճիւ վէ սայըր տէֆալար իշին 1 էր դըշ.
Իլան սըրասընտա գօնուլմայան իլանըն սաթըլը 5 դըշ տուր:
Մէքթուպ վէ սայիրէ Ալաճա համամ ճիւլարը Գիւշիւք Երլուգ
խան Ն. 1 օտատա Սահալ Կիւրճեան իսմինէ կէօնտէրիլէճէ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ ԴԻԻՊԻՆ ՊԱՐՏԷՁԸ
ԼՊԻՍԱՆՈՐՁ 13 ՏՕՆԻՆ

Եթանասուն հոգիէն աւելի անձինք
փառաւոր սեղանի մը շուրջը նստան ծա-
ռերու հովանեաց ներքեւ, երկինքը իր
անձրեւները դադրեցուց, զուարթ կեր-
պարանք և փստահութիւն ամենուն երե-
սին վրայ կը փայլէր. քանի մը տիկնայք
նսեւ ուղեր էին մանակից ըլլալ և պատ-
ուել սա սեղանը իրենց ներկայութեամբ
որ չէ թէ որովայն պարարելու համար,
այլ զաղաքարաց ազգեցյութիւնը յայտ-
ներու համար էր. Եւ տախիպ անկից ալ
յայտնի կերեւայ՝ որ զանազան անձինք
երբ ճառեր խօսեցան, ամենքը միաբան
հաւանութիւն իրենց ծափահարութեամբ
կը յայտնէին:

Սեղանին յարդարողը վեհ. ինքնա-
կային պատկերքը դափնեպսակ զետե-
ղած էին սեղա ին վրայ, և առաջին գա-
ւաթ մը առաջարկուեցաւ իւր անգին
կենաց յարատեւ երջանկութեան և ծա-
փահարութեամբ ընդունուեցաւ ի կոչ-
նականաց:

Յետոյ Գէորգ Էֆէնտի Ալազեան ա-
ռաջարկեց գաւաթ մը Հայ ազգին ընդ-
հանրութեան սիրոյն և միութեան, որ
նոյնպէս մեծաւ հաւանութեամբ ընդու-
նելի եղաւ: Եւ անմիջապէս Յովսէփ Է-
ֆէնտի Շիշմանեան այսպէս խօսեցաւ.

“Հայ ազգը ուր որ գտուի, պարտք

մը ունի վեհափառ Սուլթանին կենաց
բարեմաղթելու, որուն մեծագոր պաշտ-
պանութիւնը կը վայելէ ամեն տեղ իւր
ընդարձակ ինքնակալութեան մէջ, ուր
անպակաս Հայ մ'ալ կը գտուի, և որով
հետեւ ծերերուն օրհնութիւնը միշտ
ընդունելի և հաճոյ Աստուծոյ է կրօն
Սուրբ Գիրք, և Հայ ազգը ծերութեան
առաքինութիւնը ունի պաւն հնաթիւ-
նը Նոյայ տապանէն կիշնայ, օրհնեք
ուրեմն Ան ինքնակալին կեանքը որ ար-
դարութեան և իրաւանց հմանց վրայ
հաստատուել իր ամօրը և իր իշխա-
նութիւնը և որ ինչչափ ակնածելի է իւր
հպատակաց նոյնչափ ալ սիրելի, Եւ մեք
ազգին այս փոքր մասը լաւ գիտենք որ
թէ իր արդարութեան փշրանքներէն է
որ մեր եկեղեցիներուն մնացորդը դեռ
կը վայելենք, այնպիսի զօրաւոր թշնա-
մաներ ունենալով որոնք ամենահզօր
բարեխօսներ ալ ունին: Բայց մենք ա-
ւելի երջանիկ ենք մեր թշնամիներէն,
որ ինչչափ ալ մեծ ըլլան, ինչչափ ալ
փառաւոր կոչունքներ իրարու յաջոր-
դել տան, մեր խղճմանքի հանդար-
տութիւնը չունին. անոնց սեղանակից
դարանակալ խորգախութիւն և յափըշ-
տակութիւն և ժողովրդոյ հինաւանդ
իրաւանց ոտնակոխութիւնն է. երբ մե-
րինը արդէն ունեցածնիս օտարին յա-
փըշտակութենէն պահպանելու փափաք:
Մենք գիտենք որ դեռ անցեալ կիրակի
աստուծոն ոչ այսպիսի այլ շատ հարուստ
սեղանի մը վրայ նստած էին անոնք որ
մեր հանգարտութիւնը ալեկոծեցին, որ

աս իրենց շնորհիւ բաժանուող ժողո-
վուրդը դարձեալ պառակտեցին և պի-
տի բոլորքուն, և իրենց բարեմաղթու-
թիւններուն մէջ խաղաղութեան բառը գո-
ծածեցին, այո՛, խաղաղութիւն գերեզ-
մանաց, որովհետեւ այնպիսի սեղանե-
րու մէջ պօրտոյի և չամբանեաներու մէջ
դարձեալ լուսութիւնը կը տիրէ, և ան
գաւաթներուն խորը միայն պատրանք
կրնայ գտուիլ, ինչպէս կըսէր մեր սի-
րելի Պէշիկթաշլեանը, այլ շատ արցունք-
ներու ալ կաթիլներ: Անոնց խաղաղու-
թեան քողին տակ՝ անօխտականութիւ-
նը կայ, որ մեր խղճմանքը կապտամ-
րեցրնէ. մեր եկեղեցեաց յափշտակու-
թիւնը կայ, որ դուք և ձեր հայրերը
կառուցեր են. մեր աղքատաց խեղճու-
թեան մշտնջենաւորութիւնը կայ՝ որ
զրկուած են իրենց աղքատանոցէն և հի-
ւանդանոցէն. դպրոցներուն բռնաբա-
րութիւն կայ՝ որ մեր տղայքը զուրկ ա-
մեն դաստիարակութենէ մտաբանիկ և
սրիկայ և կոյր մնան սոցիալութեան և
խաւարի մէջ. Ահա անոնց խաղաղու-
թիւնը՝ որ Աւետարանին օրհնեքները
անէճքի փոխարկեցին, որ դայիմակո-
թիւնը գետօրէն մեզի և բոլոր քրիստո-
նէութեան բերին հորդեցին, և Քրիս-
տոսի վայրը իրենց վրայ կը կատարուի
և մեծ շէնքին փլեղը մխիթարութիւն
պիտի ըլլայ ճշմարիտ Քրիստոնէից, Պէտք
է որ մենք դեռ քաշենք, դեռ տաժա-
նինք, և թէ որ բարեբաղդութիւն մը
կ'յ մեզի, Տէրութեան արդարութիւնն
է որ չի մատնեց զմեզ անոնց ձեռքը, որ

Թշնամի կը համարին ամեն անոնք որ կոյր խղճմանք մը չունին իրենց ոտքերուն տակ նետելու համար, և որ թըշնամի համարածնին թէ որ չի կրնան ոտնակոխ ընել՝ ստացուած քներնէն զրկել և խորոյկներու վրայ ճենճերել, գոնէ գիտեն զրպարտել և վատահամբաւել, Մեզի երկու բան կայ ընելիք, անսասան և հաստատ կենալ մեր դիտաւորութեանց մէջ, և երկար կեանք և բարօրութիւն խնդրել Օսմանիոյ ինքնակալին պատուական կենաց, որուն արդարութիւնը և իմաստուն Պաշտօնակալաց խորհուրդը չի կրնար ուշացնել մեր իրաւունքները մեզի շնորհելէն»:

Երկայն ծափահարութիւնք՝ յայտնեցին կոչնականաց համակրութիւնը աս խօսքերուն համար, և վերջը թովմաս էֆէնտի Եսայեանի ազդու ատենաբանութեանը վրայ (զոր հետեւեալ թուով պիտի հրատարակենք) :

Երկայն ծափահարութիւններէն վերջը երաժշտութեան ձայները ընդհատեց երիտասարդ մը և այս հետագայ խօսքերով իւր պարզութեան մէջ ազգային հրահանգաց պէտքը և կարեւորութիւնը յայտնի բրաւ :

«Ես ալ կուզեմ բան մը զրուցել. բայց իմ արտիս եռանդը բացատրելու դժուարութիւնը զիս կը կասեցնէ. ես ալ կը սիրեմ իմ ազգս, իր լեզուն, բայց ազգասիրտ լոյս հազիւ կրցեր եմ մինչեւ հիմա իմ նիւթական կեանքս բարելաւելու, հազիւ կրցեր եմ ընտանիքս աշխատութեամբս ազգատութեան դժբաղդութենէն ազատելու. և հիմա երբ կը տեսնեմ որ ուսմունքն է զմեզ մարդկանց մէջ կը բարձրացնէ, ուսմունքն է որ շահասէր և խարդախ մարդկանց գերութենէն կազատէ, ուսմունքն է որ զմեզ կռապաշտութենէ կը պահէ, անցեալին վրայ կը ցաւիմ, իմ տղայութեանս կորստած օրերուն վրայ կ'ափսոսամ, թէ ինչպէս դժբաղդեղ եղեր եմ որ կարդալ մը չեմ սորված և իմ միտքս միայն լսածին վրայէն կը դատէ, երբ կարելի էր քիչ մը բարեբաղդութեամբ՝ գիտութեամբ և հիմամբ՝ կարենայի իմ գլխովս մտածել և դատել» :

Ուստի ծափահարութեամբ խմեցին գպրոցներու՝ դաստիարակներու և մասնաւորապէս այն բարերար խնամակալ Տիկնանց և Տեառց կենաց համար որ նախ Օրթոգիւղ և ետքը իսկիւտար, Խառօղիզ, Սամաթիա ևն. ևն. աղջիկներու գպրոցներ հաստատեցին ազգին արժանի մայրեր տալու համար, և ան-

խոնջ իրենց աշխատութեամբքը կը շարունակեն. խմեցին նաեւ ան Տիկնանց և Օրթոգիւղ կենաց որ տղայական նախապաշարմունքներ առ ոչինչ գրեալ չէին արհամարհած իրենց ներկայութեամբ պատուելու ան կոչունքը որ ոչ միայն զուարճութեան այլ կերպով մը սկզբանց և բողբոջ հացկերոյթ մը եղաւ :

Երբ սեղանին վերջ ալ հասած էին, մէկ ծեր մը դաւալով ձեռք այսպէս խօսեցաւ :

«Պարտականութիւն կը համարիմ սեղանիս վերջը կաթողիկոսին կենաց գինի մը հրաւիրելու, մի չփոխիք աս առաջարկութենէս կաթողիկոսական աթոռներուն և կաթողիկոսական անունը կրողներուն ամբօխին առջեւ, վասն զի բաւական է մտածել թէ և կեղեցական օրինաւորութիւնը ժողովրդոց հաւանութենէն և անձանց արժանաւորութենէն և առաքինութեան միայն կախումն ունի :

Ուստի ի բաց առեալ Նիկողոսներ՝ խաչատուրներ՝ և Հասուններ, որոնց անունները այսպիսի ընկերութեան մէջ ցուրտ սարսուռ և քրտմունք միայն կրնան պատճառել. ի բաց առեալ նաեւ բուն Լուսաւորչայ աթոռին վրայ նստող Հայրապետը ընդունեալ և պատուեալ ինքնակալներէ ընտրեալ և յարգեալ ի միլիոնաւոր Հայ ազգէն, կը մնայ մեզի այն պատկառելի և պատուական ծերունին՝ որ այսօր Լուսաւորչայ եկեղեցին պատարագեց մեր ներկայութեան : Այսպիսի ժամանակի մը մէջ ուր կար ծեցեալ իմաստուն և խորտագետ և հեռատես եկեղեցականք թէ որ անիրաւութեան և յափշտակութեան կողմը չեն գտուէր ինչ ալ, խղճմանքն զրպանին դրած կամ անտարբեր կամ խառնակի խօսքերով և չար օրինակով բան սարկութիւնը ժողովրդեան մէջ կցանեն, այսպիսի ժամանակ մը ըսի՝ աս պատկառելի ծերունւոյն անունը օրհնութեամբ պէտք է յիշուի. վասն զի այս Հայրապետը այս տարիքին մէջ որ տկարութեան և տարտամութեան տարիքն է՝ հոգւոյ մեծ արիւթիւն ցուցուց, և ինք իր խղճմանքը՝ արդէն հանդերձեալին կենաց դռանը առջեւ՝ քննեց և ճշմարտութեան կողմը համարձակ կայեցաւ, մէկ ձեռքով անսխալականութեան ստորագրութիւնը մերժեց և միւսով անարժան քահանային բանասարկութեամբ և խարդախութեամբ վաստկած քղամիդը կռնկէն քաշեց վար առնելու չի դանդաղեցաւ, և որ աւելի մեծն է, ինչպէս հիմա ըսի, այս ժամանակիս խար-

դախ վատթարութեան՝ քսու բանտարկութեան՝ կասկածոտ խարէտի եանց առջեւ առանց չփոխելու համարձակ ըսաւ աշխարհիս առջեւ՝ ժողովրդոց ձայնը Աստուծոյ կամքն է, աս քղամիդը՝ որ առակ նշաւակի եղաւ անդգամութեան քող ըրալուն համար՝ կրնդունիմ ոչ իրեւ փառաց և պատուոյ՝ այլ շարչարանաց հանդերձ և մաքրելու համար զանիկայ, իմ խղճմանս և սիրտս լնոր ձեռքն է որ մարդկանց սրտերը կը դատէ : Այս առաքինի քահանային կենաց խմենք ուրիմն սիրելիք այս գաւաթս : Եւ ամենքը սիրով և ծափահարութեամբ ընդունեցան գաւաթը :

Ծերութենէն վերջը պատանկութեանն էր կարող, և երբ Ապտուլհահան պատանի մը ճառ մը կարդաց, ապագայ սերունդին համար գաւաթ մը առաջարկուեցաւ, և մինչեւ գիշերուան մէկ մասը երաժշտութիւն, երգ և պար իրենց ընթացքը շարունակեցին, և գոհ և զուարթ ամենքը իրենց տուները դարձան :

* * *

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Տիւնքի կիւն 26 տէֆա օլարագ ընդհանուր ժողով թէճէմիւ իթաի :

Սաթ եէտիտէ մէճիս քիւշատ օլունու պիրագ վազըթտան սօնրա էքսէրիյէթի արա պուլտու :

Ագտէմքի նիստին ատենադրութիւնու իւզէրինէ պաղը միւլթալար օլարագ դապուլ օլունտու :

Գործագիր յանձնաժողով թարգմանտան Սահմանագրութիւն անքեամընճա երեսփոխան թային օլունան զիյրտէ պէյյան զէվաթըն էսամէսի թագտիմ իլէ դապուլ օլունմուշ տուր :

Եէնի քէյ պէ Սթէնեա իչին Ղաղարուս էֆէնտի Հովուեան :

Մայր եկեղեցի, Կէտիք բաշա, Գում դաբու տըշարըսը միացեալ թաղար իչին Եսայի էֆէնտի Անուխեան Սիմոն էֆէնտի Մագսուտեան, Ռուբէն էֆէնտի Կիւմիւշկերտանեան, Պողոս էֆէնտի Ճէվահիրճեան, Բարսեղ էֆէնտի Հալաճեան երեսփոխան նասպ ու թային գըլընմըշար տըր :

Պունլարըն նասպ ու թայիննտէն սօնրա սըրա Սահմանագրութիւնուն վերաքննութիւնունա կէլիպ, վէ էսկի Սահմանագրութիւնուն պիրինճի պաշ վէ պիրինճի պէնտիւնտէն պաշլամագ իչին պիր չօգ միւճատէլէ վէ միւզտէրէ իտիլտի-

կինտէն վէ սաաթ 10 1/2 ա վարմը օլ տուղունտան (մայիւմա մէճիսին վազ թի միսաատէ իթմէզ) 15 կինտէն սօն րա թէճէմիւ իթմէք իշին մէճիսէ խի թամ վիրիլտի .

Կէչէն քի ընդհանուրուն վասֆընը կէչտիղիմիղտէ ահալիյէ պիր զիւիւմ վիր մէք իշին , տահա պիղիմ մէճիսլէրիմիղ իշ կէօրմէքտէ օլմայրպ , իլլա իշ կէօրմէք իշին թալիմաթ հազըր իթմէքտէ տիր տէնիլմիշ իտի . Ֆազաթ շուրասը տէր խաթըր իտիլմէլի քի , մէճիսլէրիմիղ հէր . Նէ գատար թալիմաթ հազըր իտէճէք իսէլէրտէ չիմօրիք թալիմաթ հազըր իթմէք իշին մէճիս ազասը եանի մէմօր թային իթմէքտէ տիրէր

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Դօնթ տը Շամպօրուն Ֆրանսըզլարա խիթապէն իրատ իյլէտիկի պէյաննամէ . նին թէրճիմէսի տիր .

Ֆրանսըզլար .

Պէն սիլին միյանընդտա պուլունմագ տայլմ , սիզ պանա Ֆրանսանըն գաբու լարընը աշմը օլտուղունուղտան վաթա նը կէօրմէք պաթթ վէ մէսէրէթինտէն կէրի տուլմագ միմքին օլամազ իտի .

Ֆազաթ շու արալըք էֆքեարլար զիյատէսի իլէ հէլէճանտա օլտուղլարըն տան պէնիմ Ֆրանսատան մէվնուտ պուլունմազլըզմիւ , եէնիտէն պիր թագըմ օլտուղունուղլու գլարա սէպէպիլէթ վիր մէք արզունտա պուլունմաարըմտան , սիւրկիւն եօլարընըն իւ զէրինէ գըրգ սէ նէ ֆաթըրէն իսմինի թաշմըն , վէ պէն տէլէրինէ թարաֆընըզտան իհսան օլուն . մուշ օլան Շամպօր շէհրինտէն կիթմէք իւղըէլիմ .

Շու մէվգիտէն ազիմէթ իտիյօրսամ տա սիզտէն գալպէն այրլմաարըզմը վէ միլլէթին սահիհ , էվլատլարընտան պիրի օլտուղունմ պիլ ճիւմէ Ֆրանսա ահալի սինին իլմի եագինի տիր .

Գրալ նապա իյլէմէք սէլահիլէթի Ֆը . րանսա միլլէթինէ տիւշէն պիր պապա միրասը օլմագտա , վէ մէզքիւր սէլահիլ յէթտէն տօլայը պէնտէլէրինէ տախի պազը վազիֆէլէր թային օլունմուշ օլ տուղունու գապուլ իլէ քէթմ իթմէմէք տէլիմ :

Շու վազիֆէլէրի կէրէք գրալ վէ կէ . րէք էշիլ ըրզ պիր ատամ սըֆաթը իլէ իհրա իյլէմէք սիզլէրէ վատ իտէրիմ .

Ինայէթի իլահիլէ վէ սէմէնտանիլէ իլէ միլլէթ վէ պէլտէմիղին իհթիյաճա . թընա միւթապըք , վէ հէրքէսին սէր .

պէթիլէթինէ մուվաֆըք պիր սուրէթտէ պիր հիւքիւմէթ հէր նէ վազըթ Ֆրանս սըզլար թարաֆընտան արզու օլունուր իսէ թէէսիս օլունապիլէճէք տիր .

Վէ Խրիսթիյան միլլէթլէրին հուգուգ վէ սէլահիլէթինտէն պուլունտան սէրպէս թիլի ումուլիլէյէ պիր իրապը խալէլ օլ մամաը իշին մէզքիւր սուրէթի հիւ . քիւմէթին էֆքեարլարտա , սուրէթի իս . թիգամէթտէ իհրա օլունտան արալը ու . մուլիլէյէ , վէ գապինէթօնուն մոււվէ . նէթինէ տախի միւրաճաաթ իյլէմէմիղ լազըմ կէլլէճէք տիր . մէզքիւր գապի . նէթօ քէնտի վազիֆէսինի իհրա իսէ . պիլմէյէ միւզթէտիր օլաճագ իսէ աէ , ֆազաթ պիւսպիլ թիւն միւթագիլ պիր հալտէ պըրազըրլայարաք , տայիմա Ֆը . րանսա միլլէթինին թահթը մուպէնէ վէ իգտամաթը ալթընտա օլաճագ տըր .

Պիր թագըմ էրպապը ֆէսատ սիզ լէրին արզուսունուն մուղայիլիլտէ ալա րաք վիէք շօք հարէքէթի զուլմանիլէ վէ ույղունուղլուգլարա միւթէճաօրը օլտուլար , վէ տայիմա իսլահաթ էմէ . լինտէ պուլունտան պիր միլլէթէ տայիմա իսթիլալտա պուլունմագ թատուվուրու շէնիլէյէ իսթինտա իյլէտիլէր իսէ տէ , էհրամաթիլլահ գահրաման ասքէրլէրի . միղին ճահտ ու դայլէթի իլէ պիր ուշու . րում քէնարընտա պուլունտան Ֆրանսա միլլէթի քէնտիլինի իսէլաա իտէպիլտի .

Ֆազաթ Ֆրանսա պունճա ֆէլաքէթ լէրտէն տօլայը միւճէրլէպ օլմուշ օլ տուղունա պինտէն պիր խաթանըն եէ . րինէ պիր սայիլիլինի իսթիլար իտէմէյէ . ճէկինի , վէ զարուրի պիր իհթիաճ պա . զը տէսիսլէր իլէ թաղէր օլունամայա . ճաղը անլաշըլմը տըր .

Ֆրանսա պէնի քէնտիսինէ չաղըրտը զը վազըթ մէպտէլէրիմ վէ պայրաղըմ վէ ֆէտաքեարլըզմ իլէ անէ զօչաճաղըմ .

Իշ պու պայրաք հազընտա պազը շէրայիլթլէր վազ օլունմագտա իսէ , ան . լէր գապուլ օլունաճագ սուրէթտէ տէ . յիւ տիրլէր :

Ֆրանսըզլար .

Պէն մէմէքէթիմէ իանէ , վէ անըն խարապիլէթինին մէնի իլէ Ֆրանսա մէ . մալիքինի էվվէլէր կիպի պիրինճի պիր էվրոպա տէվլէթի սըրասընա վազ իտէ պիլմէք իշին հէր շէլին իհրասընա հա . զըր վէ ամատէ պուլունմագտայըմ .

Իտէմէյէճէկիմ պիր ֆէտաքեարլըք էկէր պուլունուր իսէ , պու տախի ըրզ ու նամուսունմու միլլէթ ուղրունա ֆէտա իտէմէմէք տիր .

Ֆրանսանըն ճէսուր ասքէրլէրի հէր

հանկը պայրաղըն ալթընտա պուլուն . տուլար իսէ , քէնտի պիճէնապ , գան . լարընը տէօքէրէք , միլլէթիմիղին շան ու շէրէֆինի տայիմա իրթիֆա վէ ալեա . իյլէտիլէր .

Վէ պիր թագըմ էֆքեարը պաթըլ սահիպլէրի տէօրտիւնճիւ Հէնրիին , վէ պիրինճի Ֆրանսանըն վէ լանտարըն թուլթմուշ օլտուղու պայրաղըն րէնկի , մուլթաալլըք վէ միւթագիլիլէք , վէ աքեազիպ ալեամէթլէրի աիր աիլէրէք միւթէճասըր օլտուղլարը միւֆիլէրիլթ սէպէպի իլէ մէզքիւր գահրամանլարըն ֆիլթուհաթլարընտա ֆաթըրէն կէզաթ . րիլմիշ օլան պայրաղը թահգ իրանէ թէրք իթմէք Ֆրանսանըն շանընտ "ն մը տըր :

Հալպու քի տէօրտիւնճիւ Հէնրիին պայրաղը միլլէթ իթթիհատընա սէպէպ օլտու , վէ պու պայրաղըն ալթընտա տուրտուղլարը հալտէ , Լօրէն վէ Ալզաա էրալէթլէրի իսթիլա օլունտուլար , վէ շիմաի շու էյալէթլէրին սատըղանէ հա . րէքէթի տիր քի Ֆրանսանըն պէտպաթ . թընա պիր մէտարը թէսէլլիլէթ վիրիյօր .

Մէզքիւր պայրաք ֆամիլէալին իթ . միշ օլտուղու ֆիլթուհաթլարաան ան . լաշըլտըլը կիպի , Աֆրիգա դըլմասընը պարպալարընը դալէպէ իյլէտի , վէ պիւ . թիւն տիւնեայը իհաթա իտէճէք վահ . շիլէրին սույի էֆալինի մէն իթմիշ օլ . տուղու տախի աշիքեար տըր .

Էօյլէ իսէ պու կիպի մուղատտէս պիր պայրաղը շէճի վէ մէրտ ասքէրլէրիմիղէ թէպիմ իյլէմէյէ թէրէտտիւտ իթմէյէ . րէք , պիր տագիլէ ինհրաֆ իթմէ . միշ օլտուղլարը ըրզ վէ նամուս թա . րիղինտէն եինէ այրլմամալարընը քէն . տիլէրինէ նասիհաթ վիրիլիմ :

Մէզքիւր պայրաք տիլարը ախէրէ սիւրիւլմիւշ վէ վէֆաթ իթմիշ օլան պէօ . յիւ քի վէտէրիմին պէնտէլէրինէ իհսան իթմիշ օլտուղու պիր եատիկեարը ազիլ . պուլունտուղունտան , սիւրկիւն էսնա . սընտա վաթանըմըն զիքրի մուհիպպինի . պէնտէլէրինէ թէզքեար իյլէմիշ , վէ պա . խուսուս պէշիկիմին իւղլրինտէ տախի մէվնուտ պուլունմուշ իտուկինտէն , վէ . ֆաթըմտան սօնրա տախի վիճուտիմին իւզէրինտէ պուլունտան թօփրաղա կէօրկէ վիրիլմէսինի արզու իյլէմէքտէլիմ .

Եա Ֆրանսըզլար :

Շու պայրաղըն շէրէֆիլ վէ լէքէպիզ կէօրկէսինտէ սիզէ էմիլէր վէ սէրպէս . թիլէթ վիրէրէք պէշինճի Հէնրիին պէ . յազ պայրաղընտան տէօրտիւնճիւ Հէնրի . աալա պայրամայաճագ տըր .

Շամպօր 5 յուլիս 1874

Հէնրի

— Էնթերնացիոնալ նամ կիզի շիր-
քէթ Էմրապա զազէթալարընըն խէֆ ու
էնտիլէրինէ մուճիպ օլմաղա պաշա-
տը :

Իշպու շիրքէթ թարաֆընտան նէշը
օլունան զազէթալար ալէնէն փարիզ էր.
պապը ֆէսատընըն թարաֆընը թուլմա-
ղա պաշատըրար :

Լէյրցիքտէ նէշը օլունան վօրքօթաթ
նամ զազէթա ալէնի սուրէթտէ չու քէ-
լամարը սէյլէմիշ տիր :

Միւշարէքէթ էֆքեարընը իթմի-
խազ իթմէյէ չալըյան շէհրի թագըմը
թասաթլարընըն թէրվիճի իշին քիզպ
վէ մի ֆիթէրիաթտան զայրը պիր մէտար
պուլմամադտա տըրլար , վէ չու կիպի
ալէթէր , գօմիւնիւն մաճվ ու իզպէսինէ
իսթիմալ իյլէմէքտէ տիրլէր :

Մուհասէրէ վաթթըր քապապը ֆէսատ
տէհէթ վիրմիշ իմիշ , եալան տըր էշեա
վէ էմվալը եաղմա վէ զարէթ իթմիշէր ,
պիր թօգըմ հարաքեաթը թէճալուզի-
յէյի թէսաւտաթ իթմիշէր , վէ վէք չօգ
ատալարը գաթլու իտամ իթմիշէր , եա-
լան , եալան , փարիզի իշթիրադ
մէճիսի աթէյէ վիրմիշ եալան , փարիզի
եազմադ իշին էմրլէր վիրմիշ , բէշին
օլունան զէվթ գօմիւն թարաֆընտան
գաթլ օլունմուշ եալան :

— Մէշ շէհրինտէն զազէթ տըր Գօյօնը
նամ զալէթայա չու վէճճ իլէ եաղըմիշ
տըր :

Մէշտէ պուլունան ֆրանսըզ քէյլիւ-
լէր տախի շէհրիլէր կիպի Բրուսիանըն
տայիրլէյի իթտաթընտա պուլունմալարընը
արգու իթմէմէքտէ տիրլէր , վէ պուլն-
լարըն նէֆրէթի պիր քէյլիւ գարրսընըն
սէյլէտիկի քէլալարտան անլաշըրը
մէզքիւր քէյլիւ գարընը պիր Բրուսիա-
լըյա չու քէլալարը սէյլէմիշ :

« Էվլէթ սիզին տէրգանըլարընը
պիզիմ ֆրանսըզլար կիպի շամաթաճըր վէ
վէլվէթի ալէյի տիրլէր , վէ շիմտիքի
իւզէրիմիզէ թարճ օլունան վէրկիլէր էվ-
վէթիլէր կիպի աղըր տէյիլ խէտէ , պու-
նուլա պէրապէր ֆրանսըզ միլլէթինին ի-
տարէսինտէ պուլունմադ իշին վարիլէ-
թիմին եարրսընը տախի ֆէտա իյլէմէյէ
րազի օլուր իտիմ :

Կէրէք չու ճիվարլարըն քէյլէրինտէ
վէ կէրէք հուտուտլարտա վէք չօգ ա-
հալի « զան իթմէյինիզ քի պիզ իմիւտէ-
րիմիզի գաթ իյլէմիշիզ » տիմէքտէ տիր-
լէր :

— Օտէստտան թակալաթ զազէթա
սընա շէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտէ չու
հալաւտիլէր կէօրիլ լիւշ տիր :

Բուսիա տէվլէթի պէյիւք սէֆայինի
հարպիլէնին կէշէճէկի նօգթալար իւզէ-
րինէ , եանի գարա տէնիզտէ պուլունան
Օտէսա , վէ Գիրպուրն , վէ Գէրշ շէհր-
լէրինին արասընա ըսքանտիլէր աթմադ-
տա տըր :

Բուսիանըն հարպ տօնանմալարընտան
պիրինին Չանադ գաէսինտէն կէշէպիւ-
մէսինէ , Պպըր Սլի թարաֆընտան մէ-
ղունիլէթ վիրիմիշ տիր :

— Վէրսայլտա յուլիսին ալթը թարի-
խինտէ լը Թան զազէթապընա չու հալա-
տիս վիրիմիշ :

Բրուսիանըն ֆրանստա պուլունան
օրտուլարընըն պաշ գօմանտանը պուլու-
նան Ժէնէրալ Մանթէօֆլ իլէ փարիզտէ
Բրուսիա մապաշաթկիւզարը օլան Ժէնէ-
րալ վալտէրտէ պու կալն սապաճըն սա-
աթ ալթը սուլարընտա Գօմիլէն շէհրին-
տէն չըգարադ վէրսայլա ազիմէթ իթ-
տիրլէր , Ժէնէրալ մումայիլէյճ րէսմի ու-
նիֆօրմասընը վէ Լէթիսն տիլիէօր նըյա-
նընը տախի թագմիշ օլտուղու հալտէ
մայէթինտէ Հիւսարունիֆօրմասը իլէ պիր
եալէրի տախի պուլունմադտա իտի :

Միւսիւ Թիէր տէր հալ պուլարըն
իսթիլգալար իշին քէնտի արապասընը
տէմըր եօլուն մէվիֆիլէն կէօնտէրտի ,
վէ պուլնար տօստօղրու շէհրէմանէթինէ
կէօթիւրի լուիւ վէ միսիւ Թիէր պիր-
լիքտէ գաճվէթալթը իյլէտիքտէն սօնրա
միւմայիլէյճիւմպէթէրար օլ տէմըր եօլ-
արապալարը իլէ մաճէլէրինէ ալթէթ
իլէմիշէր տիր :

Պու կիւն ֆրանսա Մալիլէ նաղըրը
մէպուսըրը Սթարզպուրէկա ազիմէթ ի-
տէրէք , Բրուսիա հիւքիւմէթի եէտինէ
թագմինաթը հարպիլէյէ մաճուպէն 104
միլիօն ֆրանգ իթա իյլէտի , վէ պու-
տան 10 կիւնէ գատար տախի 175 մի-
լիօն ֆրանգ տախի իթա օլունարադ ,
կէրէք Սօն էյալէթի վէ կէրէք Սէնին ա-
շաղը թարաֆընտա պուլունան էյալէթտէ
մէվճուտ պուլունան Բրուսիա աքթրլէրի
իշպու գըթալարը թէրք պիրլէ Բրուսիա-
յա ալթէթ իտէճէքլէր տիր :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Զօթը Սլիի ճէնապը վէքեպէթ-
րէնահի համո օլտուն քէմալը սրհհէթ
վէ աֆիլլէթ իւզրէ օլտուգլարը , վէ միւ-
րատ պուլուրտուգլարը մաճէյի թէյրիֆ
իյլէմէլէրինէ տալիր աթըպպանըն բուլ-
սաթ վիրտիլէրի , տիւն ախյամքի թահ-
գիզաթը սահիհէմիզտէն օլմաղա իշպու-
լիան իլէ ումուճ Օսմանլարը թէպիլը
իտէրիզ :

— Խըտիվը Մըսըր տէվլէթու ֆէլիա-
մէթու բաշա հազրէթլէրինին քէրիօէյի
մի հթէրէմէլէրի իսթիլու թէվիլտէ
հանրմէֆէնտի հազրէթլէրի քէնճէմպիհ
կիւնիւ Զամրատան Էմրիկէնէ քեա-
յին սահիլսանէլլինէ նազլ պուլուրտու շ-
լար տըր :

— Միսաֆիրէթէն Տէր սաատէթտէ
պուլունան Լօրա Տարլինկ ճէնապլէրի կէ-
շէն շարշէնպիհ կիւնիւ պա իրաւիլի
հազրէթի փատիշահի չրրազան սարայը
հիւմայունտու սէյր ու թամաշա իյլէ-
տիքտէ հազիլէթէն չու սրրատա էվ-
րօրտա ինչա իթտիրիլիշ օլան սէրայ-
լարըն ճիւմէսինտէն ալէտ վէ րէսիլին
օլտուղուն սարայը մէզքիւրտն գալ-
ֆաթը սաատէթու Սարգիս պէյէ իֆա-
տէ վէ պէյսն իյլէտիքտէն սօնրա , պէյ-
լէ պիր մուսաննա սարայըն գալֆաթ օլ-
տու գլարընտան տօլայը պըրճա թալիթի
տախի իթմիշ , վէ ազշաթը իզամէթ-
կէսհարը օլան ֆընտըզըրտա թի եալտա
տէվլէթու իզհէթլու ֆեմալը բաշա վէ
տէվլէթու ֆալը Մատաֆա բաշա հազ-
րաթը իլէ , իսիլիլէրա սէֆրի Սըր
Հէրի Պուլլըր ճէնապլէրի հաղըր օլտու գ-
լարը հալտէ սուրէթի զայիֆ րէսիլլէտէ
պիր գիյաֆէթ քէշիտէ իտիպ պու կիւն
տախի Սլիսանտա քեպիլին Էն գապ-
լըճալարընա ազիմէթ իթմէքիլլէ թիր-
էսթէ վարօրու իլէ հարէքէթ վէ ազիմէթ
իյլէմիշ տիր :

— Ֆէս փատիշահը շէհալէթու սա-
յատէթու Մուլա Մէհմէտ հազրէթ-
լէրինին պիրաւէրլէրի օլտուգ , վէշէն սէնէ
իւֆայը ֆէրիլէյի հաճըր շէրիֆ Նիլլէթի
իսպիլիէսի իլէ մէքքէյի մի քէրրէմէյէ
ազիմէթ իթմիշ օլան ֆէլսամէթու Մուլ-
լա Սէմէտ հազրէթլէրի պատէլհաճ պու-
քէրրէ Մըսըր թարիզի իլէ Տէրսաատէ-
թէ կէլմիշ օլտուղու մէմուր ալիի ճէ-
նապը Սատարէթրէնահի օլտուգտա ,
մալարիլէյի հազրէթլէրինին հէր վէճճ
իլէ հազլարընտա ֆէվլէլատէ հիւրմէթ
վէ րիայէթ օլունմադ իւզրէ լաղըմ կէլէն
մէմուրէյիէ էմր ու թէնտիհ պուլլու-
մասը իլէ , չիմալիլէք Զալթիս ճիվարընտա
միսաֆիրսանէյի մալսուսէյէ կէօթիւ-
րիլմիշ տիր : վէ կէշէն սալը կիւնիւ
Շուրայը Տէվլէթ րէյիսի տէվլէթու իպ-
հէթլու ֆեմալը բաշա վէ սալըր վիւքէ-
լայը ֆէլսամ հազրաթը իլէ կէօրիլ շ-
մի շէր տիր :

ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Յուլիս 2 ախյամ գարանտը . . .	52	23
Յուլիս 3 Սապահ աշըլար . . .	52	24
Սաաթ 3 . . .	52	27

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԵԱԶ ՄԻԻԷԼԼԻՅԷ
Յ. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ՍԱՀԱԿ ՄԻՐՅԱՆ

ՄԱԹՊՈՒՍՅԱԸ Ռ. Յ. ԳԻՐԻԳԻՆԵՆ
ՖԻՆԱՆՍԱԸԼԱՐ, ՐԻԶԱ ՓԱՇԱ ԽԱՆ Ե. 3